

Suvestinė redakcija nuo 2022-07-21

Įsakymas paskelbtas: Žin. 2006, Nr. [3-62](#), i. k. 1052250ISAK00V-1013

Nauja redakcija nuo 2019-05-01:

Nr. [V-328](#), 2019-03-18, paskelbta TAR 2019-03-22, i. k. 2019-04462

LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS MINISTRAS

**ĮSAKYMAS
DĖL LIETUVOS MEDICINOS NORMOS MN 14:2019 „ŠEIMOS GYDYTOJAS“
PATVIRTINIMO**

2005 m. gruodžio 22 d. Nr. V-1013

Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos medicinos praktikos įstatymo 4 straipsnio 4 dalimi:

1. T v i r t i n u Lietuvos medicinos normą MN 14:2019 „Šeimos gydytojas“ (pridedama).
2. P a v e d u įsakymo vykdymą kontroliuoti viceministrui pagal veiklos sritį.

SVEIKATOS APSAUGOS MINISTRAS

ŽILVINAS PADAIGA

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro
2005 m. gruodžio 22 d. įsakymu Nr. V-1013
(Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro
2019 m. kovo 18 d. įsakymo Nr. V-328
redakcija)

LIETUVOS MEDICINOS NORMA MN 14:2019 ŠEIMOS GYDYTOJAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Lietuvos medicinos norma MN 14:2019 „Šeimos gydytojas“ (toliau – Lietuvos medicinos norma) nustato šeimos gydytojo teises, pareigas ir kompetenciją.

2. Lietuvos medicinos norma privaloma šeimos gydytojams, dirbantiems Lietuvos Respublikoje, jų darbdaviams, taip pat institucijoms, rengiančioms šiuos specialistus, tobulinančioms jų kvalifikaciją ir kontroliuojančioms jų veiklą.

3. Lietuvos medicinos normoje vartojamos sąvokos ir jų apibrėžtys:

3.1. **Šeimos gydytojo praktika** – šeimos gydytojo pagal įgytą profesinę kvalifikaciją ir nustatytą kompetenciją teikiamos pirminės asmens sveikatos priežiūros paslaugos.

3.2. Kitos Lietuvos medicinos normoje vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos yra apibrėžtos asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimą reglamentuojančiuose teisės aktuose.

4. Šeimos gydytojo profesinė kvalifikacija įgyjama baigus universitetines medicinos studijas ir šeimos gydytojo rezidentūrą. Užsienyje įgyta šeimos gydytojo profesinė kvalifikacija pripažįstama Lietuvos Respublikos reglamentuojamų profesinių kvalifikacijų pripažinimo įstatymo ir kitų profesinių kvalifikacijų pripažinimą reglamentuojančių teisės aktų nustatyta tvarka.

5. Teisę verstis šeimos gydytojo praktika turi asmuo, Lietuvos Respublikos medicinos praktikos įstatymo nustatyta tvarka įgijęs šeimos gydytojo profesinę kvalifikaciją ir turintis galiojančią medicinos praktikos licenciją verstis medicinos praktika pagal šeimos gydytojo profesinę kvalifikaciją.

6. Šeimos gydytojas verčiasi šeimos gydytojo praktika Lietuvos Respublikoje tik asmens sveikatos priežiūros įstaigoje, turinčioje galiojančią įstaigos asmens sveikatos priežiūros licenciją teikti šeimos medicinos paslaugas ir (ar) kitas asmens sveikatos priežiūros paslaugas, kurias pagal teisės aktų reikalavimus kartu su kitais asmens sveikatos priežiūros specialistais turi teikti ir šeimos gydytojas.

7. Šeimos gydytojas dirba savarankiškai, bendradarbiaudamas su sveikatos priežiūros specialistais ir kitais specialistais, teikia asmens sveikatos priežiūros paslaugas visų amžiaus grupių pacientams, tikslingai ir veiksmingai panaudodamas sveikatos priežiūros išteklius.

8. Šeimos gydytojas vadovaujasi asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimą reglamentuojančiais teisės aktais, Lietuvos medicinos norma, asmens sveikatos priežiūros įstaigos, kurioje dirba, įstatais (nuostatais), vidaus tvarkos taisyklėmis ir savo pareigybės aprašymu.

II SKYRIUS TEISĖS

9. Šeimos gydytojas turi teisę:

9.1. verstis šeimos gydytojo praktika teisės aktų, reglamentuojančių asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimą, nustatyta tvarka;

9.2. išrašyti receptus Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2002 m. kovo 8 d. įsakymu Nr. 112 „Dėl Receptų rašymo ir vaistinių preparatų, medicinos priemonių (medicinos

prietaisų) ir kompensuojamųjų medicinos pagalbos priemonių išdavimo (pardavimo) vaistinėse gyventojams ir popierinių receptų saugojimo, išdavus (pardavus) vaistinius preparatus, medicinos priemonės (medicinos prietaisus) ir kompensuojamąsias medicinos pagalbos priemones vaistinėje, taisyklių patvirtinimo“ nustatyta tvarka;

9.3. išduoti medicininius ar sveikatos pažymėjimus (pažymas) Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro nustatyta tvarka;

9.4. pagal kompetenciją konsultuoti pacientus, fizinius ir juridinius asmenis Lietuvos Respublikos teisės aktų, reglamentuojančių asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimą, nustatyta tvarka;

9.5. atsisakyti teikti sveikatos priežiūros paslaugas, jei tai prieštarauja gydytojo profesinės etikos principams arba gali sukelti realų pavojų paciento ar gydytojo gyvybei, išskyrus atvejus, kai teikiama būtinoji medicinos pagalba;

9.6. nustatyti vaiko gimimo momentą Lietuvos Respublikos vaiko gimimo momento nustatymo įstatymo nustatyta tvarka;

9.7. nustatyti asmens mirties faktą Lietuvos Respublikos žmogaus mirties nustatymo ir kritinių būklių įstatymo nustatyta tvarka;

9.8. gauti darbui būtiną informaciją apie gydomus ir konsultuojamus pacientus Lietuvos Respublikos teisės aktų, reglamentuojančių pacientų asmens duomenų tvarkymą, nustatyta tvarka;

9.9. atlikti asmens laikinojo nedarbingumo ekspertizę;

9.10. šeimos gydytojas turi ir kitų teisių, nustatytų kituose Lietuvos Respublikos teisės aktuose, reglamentuojančiuose asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimą.

III SKYRIUS PAREIGOS

10. Šeimos gydytojas privalo:

10.1. teikti būtinąją medicinos pagalbą Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro nustatyta tvarka;

10.2. pagal savo kompetenciją, nurodytą Lietuvos medicinos normoje, ir asmens sveikatos priežiūros įstaigos, kurioje dirba, asmens sveikatos priežiūros licenciją tirti, diagnozuoti ir gydyti ligas, būkles bei sveikatos sutrikimus, rekomenduoti ir dalyvauti organizuojant ligų ir sveikatos sutrikimų profilaktikos priemones bei užtikrinti teikiamų asmens sveikatos priežiūros paslaugų kokybę;

10.3. šeimos gydytojo kompetencijai nepriskirtais atvejais pacientui, kuris į jį kreipiasi, suteikti būtinąją medicinos pagalbą ir pacientą nusiųsti pas gydytoją, turintį licenciją verstis atitinkama medicinos praktika;

10.4. bendradarbiauti su sveikatos priežiūros ir kitais specialistais;

10.5. suteikti informaciją pacientui apie sveikatos stiprinimą, išsaugojimą ir ligų profilaktiką;

10.6. turėti spaudą, kurio numeris suteikiamas Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2003 m. sausio 6 d. įsakymu Nr. V-1 „Dėl Numerio sveikatos specialisto spaudui suteikimo ir panaikinimo taisyklių patvirtinimo“ nustatyta tvarka;

10.7. pagal kompetenciją vykdyti sveikatos programas;

10.8. laikytis gydytojo profesinės etikos principų, gerbti pacientų teises ir jų nepažeisti;

10.9. tobulinti profesinę kvalifikaciją Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro nustatyta tvarka;

10.10. laikytis licencijuojamos gydytojo veiklos sąlygų;

10.11. tvarkyti šeimos gydytojo praktikos dokumentus Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro nustatyta tvarka;

10.12. paaiškinti šeimos gydytojo praktikos aplinkybes Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos, teisėsaugos institucijų ir kitų kontroliuojančių institucijų prašymu;

10.13. taikyti tik medicinos mokslo ir praktikos įrodymais pagrįstus, saugius tyrimo, diagnostikos ir gydymo metodus, išskyrus kituose teisės aktuose nustatytas išimtis;

10.14. naudoti tik teisės aktų, reguliuojančių medicinos priemonių (prietaisų) naudojimą, reikalavimus atitinkančias medicinos priemones (prietaisus), išskyrus kituose teisės aktuose nustatytas išimtis. Užtikrinti, kad medicinos priemonės (prietaisai) būtų naudojamos šiame papunktyje nurodytų teisės aktų nustatyta tvarka ir vadovaujantis gamintojų su medicinos priemone (prietaisu) pateikiama informacija;

10.15. nediskriminuoti pacientų dėl lyties, amžiaus, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų;

10.16. teisės aktų nustatyta tvarka pranešti teisėsaugos bei kitoms įgaliotoms valstybės institucijoms apie sužalotus pacientus, kuriems žala galėjo būti padaryta nusikalstama veika;

10.17. atlikti kitas Lietuvos Respublikos teisės aktų, reglamentuojančių gydytojo praktiką, nustatytas pareigas.

IV SKYRIUS KOMPETENCIJA

11. Šeimos gydytojo profesinę kompetenciją sudaro žinios ir gebėjimai, kurie įgyjami baigus šeimos gydytojo profesinę kvalifikaciją suteikiančias studijas bei nuolat tobulinant įgytą profesinę kvalifikaciją atsižvelgiant į medicinos mokslo ir praktikos pažangą.

12. Šeimos gydytojas turi žinoti:

12.1. dokumentų rengimo, tvarkymo ir apskaitos pagrindus;

12.2. asmens duomenų apsaugos principus;

12.3. medicinos statistikos pagrindus;

12.4. sveikatos draudimo pagrindus;

12.5. sveikatos teisės pagrindus;

12.6. naudojimosi informacinėmis ir ryšio technologijomis būdus, mokėti jomis naudotis.

13. Šeimos gydytojas turi išmanyti:

13.1. saugos darbe reikalavimus;

13.2. medicinos etikos ir deontologijos pagrindus;

13.3. ligų epidemiologiją, etiologiją, patogenezę, diagnostiką ir gydymą bei jų profilaktikos principus;

13.4. žmogaus psichologijos ypatumus, dažniausius psichikos sutrikimus, sveiko ir sergančio žmogaus bei jo artimųjų psichologiją, taip pat socialinių veiksnių įtaką;

13.5. pagrindinius slaugos principus;

13.6. žmogaus organizmo anatominius ir fiziologinius ypatumus priklausomai nuo amžiaus;

13.7. vaistinių preparatų klinikinę farmakologiją;

13.8. įrodymais pagrįstos medicinos principus;

13.9. sveikos gyvensenos principus ir sveikatos mokymo metodikas;

13.10. profesinės sveikatos ir darbo medicinos principus;

13.11. imunoprofilaktikos principus;

13.12. bendruosius asmens sveikatos priežiūros organizavimo principus.

14. Šeimos gydytojas turi gebėti:

14.1. konsultuoti pacientą:

14.1.1. ūminių ir lėtinių ligų ir sveikatos sutrikimų bei profilaktikos klausimais;

14.1.2. šeimos planavimo klausimais;

14.1.3. kūdikių žindymo ir maitinimo klausimais;

14.1.4. vaikų ir suaugusiųjų mitybos ir fizinio aktyvumo klausimais;

14.1.5. racionalaus vaistų vartojimo, suderinamumo ir pacientų atsakomybės, laikantis rekomenduojamo gydymo plano, klausimais;

14.1.6. priklausomybių prevencijos klausimais;

14.2. atlikti bendrą paciento ištyrimą;

14.3. atlikti specialų paciento ištyrimą:

14.3.1. įvairaus amžiaus vaikų psichomotorinio vystymosi;

- 14.3.2. klinikinį neurologinį ištyrimą ir interpretuoti jo rezultatus;
- 14.3.3. oftalmologinį ištyrimą: nustatyti regėjimo aštrumą; įvertinti spalvų skyrimą, akiplotį kontroliniu būdu, vokų, junginių, vyzdžio ir rainelės būklę bei akių judesius apžiūrint ir palpuojant; ištirti akių dugną tiesioginės oftalmoskopijos būdu (atpažinti normą); matuoti akispūdį;
- 14.3.4. ausų, nosies ir gerklės ištyrimą: klausos (kalba, šnabždesiu ir kamertonu), išorinės ausies, ausų būgnelio, nosies (išorinis apžiūrėjimas ir priekinė rinoskopija), burnos, gerklės;
- 14.3.5. judamojo ir atramos aparato struktūros ir funkcijos ištyrimą;
- 14.3.6. organų, judėjimo ir apsitarnavimo funkcijų sutrikimo laipsnio ištyrimą;
- 14.3.7. psichikos būklės ištyrimą;
- 14.3.8. rektalinį tyrimą pirštu;
- 14.3.9. akušerinį ir ginekologinį ištyrimą;
- 14.3.10. ištyrimą prieš planinę intervencinę procedūrą, operaciją;
- 14.4. prižiūrėti normalų nėštumą pagal nėštumo priežiūros aprašą;
- 14.5. sudaryti skiepų planą ir vertinti skiepavimo indikacijas ir kontraindikacijas;
- 14.6. valdyti karščiavimo, skausmo, dusulio sindromus;
- 14.7. atlikti asmens profilaktinį sveikatos tikrinimą tokį tikrinimą reguliuojančių teisės aktų nustatyta tvarka;
- 14.8. pagal klinikinius duomenis įtarti asmens neblaivumą ir psichoaktyviųjų medžiagų sukeltą apsvaigimą;
- 14.9. įtarti smurto artimoje aplinkoje apraiškas;
- 14.10. įtarti, diferencijuoti, diagnozuoti ir gydyti šiuos sveikatos sutrikimus, būkles ir ligas, prireikus pasitelkdamas kitus asmens sveikatos priežiūros specialistus:
  - 14.10.1. vaiko raidos sutrikimus;
  - 14.10.2. nepageidaujamas reakcijas į vakcinas;
  - 14.10.3. viršutinių kvėpavimo takų infekcijas ir jų sąlygotas būkles: rinitą, faringitą, tonzilitą, sinusitą, vidurinės ausies uždegimą, laringitą, tracheitą, bronchitą;
  - 14.10.4. gripą (diagnozavus kliniškai), COVID-19 ligą (koronaviruso infekciją), infekcinę mononukleozę, tymus, raudonukę, vėjaraupius, infekcinį parotitą, skarlatiną ir kitas per orą plintančias infekcijas;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [V-1254](#), 2022-07-20, paskelbta TAR 2022-07-20, i. k. 2022-15864

- 14.10.5. alerginį ir vazomotorinį rinitą, nosies polipus, adenoidų hipertrofiją;
- 14.10.6. voko krašto uždegimą, miežį ir šaltąjį miežį, konjunktyvitą;
- 14.10.7. ašarų liaukos ir ašarų kanalėlių uždegimus;
- 14.10.8. sieros kamštį;
- 14.10.9. ūžesį;
- 14.10.10. išorinės ausies ligas;
- 14.10.11. plaučių uždegimą;
- 14.10.12. lėtinę obstrukcinę plaučių ligą;
- 14.10.13. bronchinę astmą;
- 14.10.14. bronhektazinę ligą;
- 14.10.15. lipidų apykaitos sutrikimus;
- 14.10.16. arterinę hipertenziją;
- 14.10.17. krūtinės anginą;
- 14.10.18. širdies ritmo ir laidumo sutrikimus;
- 14.10.19. širdies nepakankamumą;
- 14.10.20. galvos ir periferinių kraujagyslių aterosklerozės sąlygotas būkles;
- 14.10.21. flebitą ir tromboflebitą;
- 14.10.22. venų varikozę;
- 14.10.23. hemorojų;
- 14.10.24. funkcinę dispepsiją;
- 14.10.25. gastroezofaginio reflukso ligą;

- 14.10.26. skrandžio ir dvylikapirštės žarnos opa;
- 14.10.27. gastritą, enteritą, kolitą, divertikulinę žarnos ligą;
- 14.10.28. maisto toksines infekcijas;
- 14.10.29. helmintozes;
- 14.10.30. dirgliosios žarnos sindromą;
- 14.10.31. vidurių užkietėjimą ir funkcinį viduriavimą;
- 14.10.32. išmatų nelaikymą ir susilaikymą;
- 14.10.33. lėtinius hepatitus ir kepenų cirozę;
- 14.10.34. lėtinį pankreatitą;
- 14.10.35. bilirubino apykaitos sutrikimus;
- 14.10.36. tulžies pūslės ir latakų uždegimą, akmenligę;
- 14.10.37. viršutinių ir apatinių šlapimo takų infekcijas;
- 14.10.38. lytiniu keliu plintančias infekcijas;
- 14.10.39. šlapimo pūslės neuroraumeninę disfunkciją;
- 14.10.40. lėtinę inkstų ligą;
- 14.10.41. lėtinį nefritinį sindromą;
- 14.10.42. nefrozinį sindromą;
- 14.10.43. inkstų ir šlapimtakių akmenis;
- 14.10.44. prostatitą;
- 14.10.45. policistinį inkstą;
- 14.10.46. šlapimo nelaikymą ir susilaikymą;
- 14.10.47. rachitą;
- 14.10.48. osteoporozę;
- 14.10.49. artrozę;
- 14.10.50. degeneracinius stuburo pakitimus ir su jais susijusius klinikinius sindromus;
- 14.10.51. podagrą ir purinų apykaitos sutrikimus;
- 14.10.52. skoliozę;
- 14.10.53. šleivapėdystę, plokščiapėdystę, iškrypusius kojos pirštus;
- 14.10.54. tendinitą, epikondilitą, bursitus bei kitus nekomplikuotus uždegiminius ir trauminius jungiamojo audinio ir sąnarių susirgimus;
- 14.10.55. įvairių kūno vietų sumušimus, raiščių patempimus, nekomplikuotas žaizdas;
- 14.10.56. odos nudegimus ir nušalimus;
- 14.10.57. maisto, vaistų ir cheminių medžiagų sukeltas alergines reakcijas;
- 14.10.58. atopinį, seborėjinį ir kontaktinį dermatitą;
- 14.10.59. infekcines odos, poodžio ir bambos ligas;
- 14.10.60. pragulas ir trofines opas;
- 14.10.61. jaunatvinius spuogus;
- 14.10.62. virusines dermatozes;
- 14.10.63. grybelines ligas;
- 14.10.64. rožinę dedervinę ir rožinę;
- 14.10.65. keratozę;
- 14.10.66. niežus, pedikuliozę;
- 14.10.67. psoriazę;
- 14.10.68. Laimo ligos I stadiją;
- 14.10.69. menopauzę, moters klimakterinę būklę, menopauzinius ir perimenopauzinius sutrikimus;
- 14.10.70. laktacijos sutrikimus ir mastitą, susijusį su gimdymu;
- 14.10.71. makšties ir vulvos uždegimus;
- 14.10.72. hipotirozę, hipertirozę, tiroiditus;
- 14.10.73. padidėjusį gliukozės kiekį kraujyje ir nenormalų gliukozės toleravimo mėginį;
- 14.10.74. 1 tipo cukrinį diabetą ir jo komplikacijas;
- 14.10.75. 2 tipo cukrinį diabetą ir jo komplikacijas;

- 14.10.76. nutukimą ir mitybos nepakankamumą;
- 14.10.77. vitaminų stoką ir hipervitaminozę;
- 14.10.78. geležies, vitamino B12, folatų stokos, mitybinę ir kitų ligų sąlygotą anemiją;
- 14.10.79. hiperkalemiją, hipernatremiją, hipokalemiją ir hiponatremiją;
- 14.10.80. migreną;
- 14.10.81. gerybinį paroksizminį svaigimą;
- 14.10.82. lengvą smegenų sukretimą;
- 14.10.83. riešo kanalo tunelinį sindromą ir kitas nekomplikuotas periferinės nervų sistemos ligas;
- 14.10.84. užmigimo sutrikimus ir neorganinę nemigą;
- 14.10.85. fobinius ir kitus nerimo sutrikimus;
- 14.10.86. suaugusiųjų lengvus ir vidutinio sunkumo depresinius sutrikimus;
- 14.10.87. psichikos ir elgesio sutrikimus vartojant psichoaktyvias medžiagas, žalingą jų vartojimą;
- 14.11. paskirti tyrimus, reikalingus šeimos gydytojo kompetencijai priskiriamoms ligoms, būklėms ir sveikatos sutrikimams diagnozuoti, bei vertinti jų rezultatus:
  - 14.11.1. bendrą šlapimo tyrimą ir albumino / kreatinino santykį šlapime;
  - 14.11.2. bendrą kraujo tyrimą;
  - 14.11.3. biocheminius kraujo tyrimus (lipidų apykaitos tyrimą (lipidogramą), kalio, natrio, kreatinino, alanininės aminotransferazės, asparagininės aminotransferazės, šarminės fosfatazės, bilirubino, gliukozės, šlapimo rūgšties);
  - 14.11.4. skydliaukės funkcijos tyrimą (tirotropinį hormoną (TTH));
  - 14.11.5. uždegimo rodiklius (C reaktyvinį baltymą, eritrocitų nusėdimo greitį (ENG));
  - 14.11.6. glikolizintą hemoglobina;
  - 14.11.7. gliukozės tolerancijos testą;
  - 14.11.8. kraujo krešumo tyrimus (protrombino laiką (SPA ar kitu būdu), tarptautinį normalizuotą santykį (TNS), aktyvinto dalinio tromboplastino laiką (ADTL));
  - 14.11.9. prostatos specifinį antigeną;
  - 14.11.10. prostatos specifinį antigeną pacientams po radikalaus priešinės liaukos vėžio gydymo;
  - 14.11.11. kraujo grupės ir Rh faktoriaus tyrimus;
  - 14.11.12. sifilio (RPR) ir specifinį (treponeminį) tyrimą su *T. pallidum* antigenų (TPHA) tyrimu;
  - 14.11.13. tyrimą dėl virusinio hepatito B;
  - 14.11.14. tyrimą dėl virusinio hepatito C;
  - 14.11.15. šlapimo pasėlį;
  - 14.11.16. žmogaus imunodeficito viruso testą;
  - 14.11.17. A grupės beta hemolizinio streptokoko greito nustatymo testą;
  - 14.11.18. slapto kraujavimo išmatose testą;
  - 14.11.19. tuberkulino mėginį;
  - 14.11.20. onkocitologinį gimdos kaklelio tepinėlį;
  - 14.11.21. koprogramą;
  - 14.11.22. ginekologinį tepinėlį iš makšties ir gimdos kaklelio;
  - 14.11.23. enterobiozės tyrimą;
  - 14.11.24. elektrokardiografiją;
  - 14.11.25. spirometriją maksimalaus iškvėpimo srovės greičiui (PEF), forsuito tūrio per pirmą sekundę (FEV1) ir forsuitos gyvybinės plaučių talpos (FVC) reikšmėms vertinti;
  - 14.11.26. pulsoksimetriją;
  - 14.11.27. tyrimus dėl COVID-19 ligos (koronaviruso infekcijos);

Papildyta papunkčiu:

Nr. [V-1254](#), 2022-07-20, paskelbta TAR 2022-07-20, i. k. 2022-15864

- 14.12. atlikti procedūras, būtinas šeimos gydytojo kompetencijai priskiriamoms ligoms,

būklėms ir sveikatos sutrikimams diagnozuoti ir gydyti:

- 14.12.1. visų amžiaus grupių asmenų vakcinaciją;
- 14.12.2. paimti ėminius mikrobiologiniam tyrimui standartinėse terpėse;
- 14.12.3. paimti ėminius enterobiozei, helmintozėms nustatyti;
- 14.12.4. paimti gimdos kaklelio tepinėlį;
- 14.12.5. išplauti sieros kamštį;
- 14.12.6. pašalinti neįstrigusius svetimkūnius iš akių, ausų, nosies;
- 14.12.7. pašalinti įsisiurbusią erkę;
- 14.12.8. atlikti pirminį nekomplikuotų žaizdų sutvarkymą ir tęsti jų gydymą;
- 14.12.9. atlikti įvairių kūno vietų tvarstymą;
- 14.13. suteikti pirmąją medicinos pagalbą:
- 14.13.1. praradus sąmonę;
- 14.13.2. patekus svetimkūniui į kvėpavimo takus;
- 14.13.3. traukulinio sindromo atveju;
- 14.13.4. hipoglikemijos atveju;
- 14.13.5. ūminių alerginių reakcijų ir anafilaksinio šoko atveju;
- 14.13.6. trauminio šoko ir hipovolemijos atveju;
- 14.13.7. įvykus miokardo infarktui;
- 14.13.8. ūminių širdies ritmo sutrikimų atveju;
- 14.13.9. hipertermijos ir hipotermijos atveju;
- 14.13.10. nudegus, nušalus.

15. Šeimos gydytojas turi gebėti įtarti ir pagal kito asmens sveikatos priežiūros specialisto rekomendacijas gydyti:

15.1. navikus (gydyti piktybinius navikus – tik sveikatos apsaugos ministro nustatytais atvejais);

- 15.2. įgimtas ir paveldimas visų organų ligas;
- 15.3. žvairumą;
- 15.4. regėjimo sutrikimus;
- 15.5. junginės, odenos, ragenos, rainelės ir krumplyno ligas;
- 15.6. kataraktą;
- 15.7. glaukomą;
- 15.8. neurosensorinį prikurtimą;
- 15.9. Menjero ligą;
- 15.10. pleuritą;
- 15.11. tuberkuliozę;
- 15.12. miokarditą;
- 15.13. kardiomiopatiją;
- 15.14. įgimtas ir įgytas širdies ydas;
- 15.15. endokarditą;
- 15.16. aortos ligas;
- 15.17. cerebravaskulinių (smegenų kraujagyslių) ligų pasekmes;
- 15.18. opinį kolitą, Krono ligą;
- 15.19. laktozės netoleravimą;
- 15.20. celiakinę ligą;
- 15.21. išvaržas ir jų komplikacijas;
- 15.22. kriptorchizmą, hipospadiją, epispadiją;
- 15.23. fimozę ir parafimozę, epididmitą, orchitą;
- 15.24. hidroceleį ir spermatoceleį;
- 15.25. gerybinę prostatos hiperplaziją;
- 15.26. reumatoidinį artritą;
- 15.27. infekcinį artritą;
- 15.28. spondilopatiją;

- 15.29. sunkius uždegiminius ir trauminius jungiamojo audinio ir sąnarių susirgimus ir sisteminius vaskulitus;
- 15.30. kaulo lūžį ir sąnario išnirimą;
- 15.31. raiščių plyšimą, menisko pažeidimą;
- 15.32. įgimtą klubo sąnario displaziją, išnirimą;
- 15.33. kreivakaklystę;
- 15.34. osteomielitą;
- 15.35. Laimo ligos II ir III stadijas;
- 15.36. odos ikinavikines ligas;
- 15.37. imunodeficito sindromą;
- 15.38. žmogaus imunodeficito viruso (ŽIV) infekciją ir įgytą imuniteto deficito sindromą (AIDS);
- 15.39. gresiantį abortą ir tariamąjį gimdymą;
- 15.40. endometriozę, gimdos ir gimdos kaklelio uždegimines ir neuždegimines ligas;
- 15.41. moters lytinių organų nusileidimą (prolapsą);
- 15.42. mėnesinių ciklo sutrikimą;
- 15.43. gestacinį cukrinį diabetą;
- 15.44. Adisono ligą;
- 15.45. feochromocitomą;
- 15.46. Kušingo sindromą ir ligą;
- 15.47. akromegaliją;
- 15.48. moterų ir vyrų pirminį bei antrinį hipogonadizmą;
- 15.49. necukrinį diabetą;
- 15.50. hipopituitarizmą;
- 15.51. aplazinę anemiją ir agranulocitozę;
- 15.52. krešėjimo sutrikimą ir trombofiliją;
- 15.53. mieloproliferacinius sutrikimus;
- 15.54. trauminių, uždegiminių ir perinatalinių centrinės nervų sistemos pažeidimų pasekmes;
- 15.55. cerebrinį paralyžį;
- 15.56. hidrocefaliją;
- 15.57. epilepsiją;
- 15.58. Parkinsono ligą ir antrinį parkinsonizmą;
- 15.59. motorinio (judinamojo) neurono ligą;
- 15.60. miopatiją;
- 15.61. generalizuotą miasteniją;
- 15.62. demenciją ir kitus organinius ir simptominius psichikos sutrikimus;
- 15.63. priklausomybės sindromą;
- 15.64. apsinuodijimus;
- 15.65. somatoforminius sutrikimus;
- 15.66. valgymo sutrikimus (bulimiją, anoreksiją).
16. Šeimos gydytojas turi laiku siųsti pacientą specializuotos pagalbos, įtardamas:
- 16.1. piktybinį naviką;
- 16.2. miokardo infarktą;
- 16.3. nestabilią krūtinės anginą;
- 16.4. aortos atsisluoksniavimą;
- 16.5. ūminį galūnių kraujotakos sutrikimą;
- 16.6. ūminį galvos ir nugaros smegenų kraujotakos sutrikimą;
- 16.7. ūminį pankreatitą;
- 16.8. ūminį inkstų funkcijos nepakankamumą;
- 16.9. nervų sistemos traumas;
- 16.10. meningitą, encefalitą;
- 16.11. ūminį nugaros smegenų suspaudimo sindromą;

- 16.12. ūminį centrinės tinklainės arterijos nepakankamumą;
- 16.13. centrinės tinklainės venos trombozę;
- 16.14. tinklainės atšokimą;
- 16.15. plaučių arterijos tromboemboliją;
- 16.16. febrilią neutropeniją;
- 16.17. sepsį ir kitas bakterinių infekcijų ūmines komplikacijas;
- 16.18. ūmines psichozes ir savižudybės krizę;
- 16.19. preeklampsiją ir eklampsiją;
- 16.20. ūmius apsinuodijimus

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, Įsakymas

Nr. [V-854](#), 2006-10-13, Žin., 2006, Nr. 111-4253 (2006-10-19), i. k. 1062250ISAK000V-854

Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2005 m. gruodžio 22 d. įsakymo Nr. V-1013 "Dėl Lietuvos medicinos normos MN 14:2005 "Šeimos gydytojas. Teisės, pareigos, kompetencija ir atsakomybė" papildymo

2.

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, Įsakymas

Nr. [V-149](#), 2007-03-02, Žin., 2007, Nr. 30-1112 (2007-03-10), i. k. 1072250ISAK000V-149

Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2005 m. gruodžio 22 d. įsakymo Nr. V-1013 "Dėl Lietuvos medicinos normos MN 14:2005 "Šeimos gydytojas. Teisės, pareigos, kompetencija ir atsakomybė" patvirtinimo" pakeitimo

3.

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, Įsakymas

Nr. [V-33](#), 2008-01-16, Žin., 2008, Nr. 14-478 (2008-02-02), i. k. 1082250ISAK0000V-33

Dėl sveikatos apsaugos ministro 2005 m. gruodžio 22 d. įsakymo Nr. V-1013 "Dėl Lietuvos medicinos normos MN 14:2005 "Šeimos gydytojas. Teisės, pareigos, kompetencija ir atsakomybė" pakeitimo

4.

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, Įsakymas

Nr. [V-913](#), 2009-10-30, Žin., 2009, Nr. 132-5776 (2009-11-05), i. k. 1092250ISAK000V-913

Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2005 m. gruodžio 22 d. įsakymo Nr. V-1013 "Dėl Lietuvos medicinos normos MN 14:2005 "Šeimos gydytojas. Teisės, pareigos, kompetencija ir atsakomybė" patvirtinimo" papildymo

5.

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, Įsakymas

Nr. [V-190](#), 2013-02-21, Žin., 2013, Nr. 22-1092 (2013-02-28), i. k. 1132250ISAK000V-190

Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2005 m. gruodžio 22 d. įsakymo Nr. V-1013 "Dėl Lietuvos medicinos normos MN 14:2005 "Šeimos gydytojas. Teisės, pareigos, kompetencija ir atsakomybė" patvirtinimo" papildymo

6.

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, Įsakymas

Nr. [V-135](#), 2014-01-30, paskelbta TAR 2014-02-03, i. k. 2014-00909

Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2005 m. gruodžio 22 d. įsakymo Nr. V-1013 „Dėl Lietuvos medicinos normos MN 14:2005 „Šeimos gydytojas. Teisės, pareigos, kompetencija ir atsakomybė“ patvirtinimo“ pakeitimo

7.

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, Įsakymas

Nr. [V-328](#), 2019-03-18, paskelbta TAR 2019-03-22, i. k. 2019-04462

Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2005 m. gruodžio 22 d. įsakymo Nr. V-1013 „Dėl Lietuvos medicinos normos MN 14:2005 „Šeimos gydytojas. Teisės, pareigos, kompetencija ir atsakomybė“ patvirtinimo“ pakeitimo

8.

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, Įsakymas

Nr. [V-1254](#), 2022-07-20, paskelbta TAR 2022-07-20, i. k. 2022-15864

Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2005 m. gruodžio 22 d. įsakymo Nr. V-1013 „Dėl Lietuvos medicinos normos MN 14:2019 „Šeimos gydytojas“ patvirtinimo“ pakeitimo